

คำ "ก็" ที่ใช้เป็นคำเชื่อมอนุพากย์

คำ "ก็" ที่นำมาวิเคราะห์ในบทนี้จะปรากฏระหว่างอนุพากย์^๑ ๒ อนุพากย์ โดยอาจจะปรากฏตามลำดับ เป็นคำเชื่อมอนุพากย์^๒ เดี่ยว หรืออาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์อื่น ซึ่งอาจจะเป็นคำเชื่อมเดี่ยวหรือเป็นคำเชื่อมผสม^๓ ในประโยคซับซ้อนและประโยคผสมก็ได้ เมื่อ "ก็" ปรากฏระหว่างอนุพากย์ในลักษณะดังกล่าวนี้แล้วจะช่วยเน้นความหมายของอนุพากย์ชนิดต่าง ๆ^๔ ที่ "ก็" ปรากฏอยู่ด้วย จากการวิจัย พบว่า "ก็" จะปรากฏได้ในอนุพากย์ ๔ ชนิด คือ อนุพากย์นาม อนุพากย์คุณศัพท์ อนุพากย์วิเศษณ์ และอนุพากย์หลัก

ในบทนี้ผู้วิจัยได้อาศัยการแบ่งชนิดของอนุพากย์ ตำแหน่งของคำเชื่อมอนุพากย์ ส่วนประกอบของอนุพากย์ รวมทั้งการแบ่งความหมายของอนุพากย์ ตามแนวการวิจัยจากวิทยานิพนธ์เรื่อง "อนุพากย์ในภาษาไทย"^๕ เป็นสำคัญ

---

^๑คำว่าอนุพากย์ เดิมเรียกอนุประโยค ได้แก่ ประโยคสามัญ (ประโยคความเดียว) ที่ลดฐานะลงเป็นส่วนหนึ่งของประโยคซับซ้อน (ประโยคความซ้อน) หรือประโยคผสม (ประโยคความรวม) ที่ประกอบด้วยอนุพากย์ ๒ อนุพากย์เท่านั้น

ดูภูมิพร ชำนิโรคนานต์, อนุพากย์ในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทอักษรศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒) หน้า ๑.

^๒ดูคำจำกัดความของคำเชื่อมอนุพากย์ ในหัวข้อ "หมวดคำที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย" บทนำ หน้า ๑๓.

^๓ดูรายละเอียดเรื่อง คำเชื่อมเดี่ยว คำเชื่อมผสม หน้า ๖๔.

^๔ดูรายละเอียดเรื่อง ชนิดของอนุพากย์ ในหัวข้อ "อนุพากย์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย" บทนำ หน้า ๗.

^๕เรื่องเดียวกัน.

คำ "ก็" ที่ใช้ในบทนี้จำแนกออกได้คือ

- ก. "ก็" ที่ใช้ในอนุพากย์นาม
- ข. "ก็" ที่ใช้ในอนุพากย์คุณศัพท์
- ค. "ก็" ที่ใช้ในอนุพากย์วิเศษณ์
- ง. "ก็" ที่ใช้ในอนุพากย์หลัก
- ก. "ก็" ที่ใช้ในอนุพากย์นาม

"ก็" ที่ใช้ในอนุพากย์นามนี้ จะไม่ปรากฏตามลำพัง แต่จะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์นามทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์นามเข้ากับประโยคใหญ่ประเภทประโยคซับซ้อน โดยมีตำแหน่งอยู่ต้นอนุพากย์เป็นชนิด คำเชื่อมต้น^๑ เสมอ ไม่ว่าอนุพากย์นามนั้นจะมีประธานปรากฏอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม และเมื่อ "ก็" ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์นาม จะช่วยเน้นความหมายของอนุพากย์นามนั้นด้วย เท่าที่พบจากข้อมูล "ก็" อาจใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์นามที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการบอกลักษณะได้เพียงแบบเดียว

"ก็" ที่ใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์นามบอกลักษณะ

เนื่องจากคำ "ก็" ที่ใช้ในลักษณะนี้จะไม่ปรากฏเพียงลำพัง แต่อาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์นามที่มีความหมายบอกลักษณะของเหตุการณ์ในอนุพากย์นาม ความหมายจะมีได้อยู่ที่คำ "ก็" แต่จะอยู่ที่คำเชื่อมอนุพากย์นามที่ปรากฏร่วมด้วย. ตำแหน่งของคำเชื่อมอนุพากย์ชนิดนี้ จะนำหน้าค่านามเสมอ และเวลาออกเสียงจะมีการหยุดเสียงระหว่างอนุพากย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

^๑ดูรายละเอียดเรื่อง ตำแหน่งของคำเชื่อมอนุพากย์ ใน "งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย" หน้า ๘.

"ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยนามที่นามที่เป็นคำเชื่อม เดียวและคำเชื่อมผสม^๑ ได้
๖ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็อย่าง ก็ที่ ก็การที่

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็ที่ว่า ก็ตามที่ว่า ก็อย่างที่ว่า

ตัวอย่าง

ก็อย่างที่ว่า เธอทำอยู่นะ / ไม่เป็นเรื่องเลย
(อนุพากยนาม)

ก็ที่ฉัน ได้ยินมา / ไม่ใช่ออย่างนั้นนะ
(อนุพากยนาม)

ก็การที่ คุณหัดจิตใจเรียนต่อนั้น / ดีมากทีเดียว
(อนุพากยนาม)

ก็ที่ว่า แผ่นดินจะไหวอีก / ไม่เห็นจริงเลย
(อนุพากยนาม)

ก็ตามที่ว่า จะมีการปฏิวัติ / คุณว่าจริงไหม
(อนุพากยนาม)

ก็อย่างที่ว่า หนังสือพิมพ์ลงข่าวนั้นใจ / คุณไม่กลัวหรือ
(อนุพากยนาม)

^๑คำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่คำเชื่อมที่ประกอบด้วยคำเชื่อมคำเดียว เช่น

กว่า เราจะไปถึง / หนัง คงฉายแล้ว

ถ้า เขารู้เรื่องนี้ / เขาคงเสียใจมาก

นิต สอบตก / เพราะ เขาขี้เกียจ

กว่า ถ้า และ เพราะ เป็นคำเชื่อมเดี่ยว

คำเชื่อมผสม ได้แก่ คำเชื่อมที่ประกอบด้วยคำเชื่อมเดี่ยวตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป เช่น

ถ้า เมื่อ คุณพบน้อย / ช่วย บอกว่าฉันอยากพบ

เขาไม่มีบ้านของตัวเอง / จน กระทั่ง ตาย

ถ้า เมื่อ และ จนกระทั่ง เป็นคำเชื่อมผสม

ดร.นววรรณ พันธุเมธา, ไวยากรณ์ไทย (พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองสาส์นการ

พิมพ์, ๒๕๒๕), หน้า ๔๔.

ข. "กั" ที่ใช้ในอนุพากย์คุณศัพท์

"กั" ที่ใช้ในอนุพากย์คุณศัพท์นี้ จะไม่ปรากฏตามลำพัง แต่อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์คุณศัพท์ซึ่งทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์คุณศัพท์ เข้ากับอนุพากย์หลักในประโยคซับซ้อน โดยมีตำแหน่งอยู่ต้นอนุพากย์เป็นชนิดคำเชื่อมต้นเสมอ ไม่ว่าอนุพากย์คุณศัพท์นั้นจะมีประธานปรากฏอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม และเมื่อ "กั" ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์คุณศัพท์จะช่วยเน้นความหมายของอนุพากย์คุณศัพท์นั้นด้วย เท่าที่พบจากข้อมูล "กั" อาจใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์คุณศัพท์ที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการบอกลักษณะได้ เพียงแบบเดียว

"กั" ที่ใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์คุณศัพท์บอกลักษณะ

คำ "กั" ที่ใช้ในลักษณะนี้จะไม่ปรากฏเพียงลำพัง แต่จะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์คุณศัพท์ที่มีความหมายบอกลักษณะของหน่วยอนุพากย์นาม ซึ่งเป็นความหมายที่ท้าวความถึงสิ่งที่ เคยกล่าวถึงมาแล้ว หรือรู้กันอยู่แล้ว ในเวลาออกเสียงจะมีการหยุดเสียงระหว่างอนุพากย์และอนุพากย์คุณศัพท์ "กั" อาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์นามที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๓ คำดังนี้

"กั" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ กัที่

"กั" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ กัที่ว่า กัอย่าง

ตัวอย่าง

เด็กรับใช้ / กัที่ฉันเคยชมให้ฟัง / ลาออกแล้ว
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์คุณศัพท์) (อนุพากย์หลัก)

รถ / กัที่ว่าขายนะ / แพงไหม
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์คุณศัพท์) (อนุพากย์หลัก)

ทรงผม / กัอย่างที่ช่างกำลังชอยลูกค้า / ทันสมัยดิเนะ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์คุณศัพท์) (อนุพากย์หลัก)

ค. "กั" ที่ใช้ในอนุพากย์วิเศษณ์

"กั" ที่ใช้ใน อนุพากย์วิเศษณ์นี้ จะไม่ปรากฏตามลำพัง แต่อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ โดยทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์เข้ากับอนุพากย์หลักในประโยคซับซ้อน ปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ กันเป็นทั้งชนิด คำเชื่อมต้น คำเชื่อมใน และคำเชื่อมขนาบ และเมื่อ "กั" ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ จะช่วยเน้นความหมายของอนุพากย์ที่ "กั" ปรากฏอยู่ด้วย ในเวลาออกเสียงจะมีการหยุดเสียงระหว่างอนุพากย์วิเศษณ์และอนุพากย์หลัก

เท่าที่พบจากข้อมูล "ก็" อาจใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่ให้ความหมายในลักษณะต่าง ๆ กัน จำแนกตามตำแหน่งที่ปรากฏได้คือ

๑. เมื่อปรากฏในตำแหน่งคำเชื่อมต้น จะมีตำแหน่งอยู่ต้นอนุพากย์วิเศษณ์เสมอ ไม่ว่าอนุพากย์นั้นจะมีประธานปรากฏอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม "ก็" จะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์ที่ให้ความหมาย ได้ดังนี้

- ก) ความหมายบอกสถานที่
- ข) ความหมายบอกเวลา
- ค) ความหมายบอกลักษณะ
- ง) ความหมายบอกการเปรียบเทียบ
- จ) ความหมายบอกสาเหตุ
- ฉ) ความหมายบอกเงื่อนไข
- ช) ความหมายบอกจุดมุ่งหมาย
- ซ) ความหมายแสดงตัวอย่าง
- ก) ความหมายบอกสถานที่

"ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่ให้ความหมายบอกสถานที่ ใช้กำหนดสถานที่ของสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนุพากย์หลัก เป็นการตอบความหรือขยายความในสิ่งที่เคยกล่าวถึงแล้ว หรือที่รู้ ๆ กันอยู่ "ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสม ได้ ๑๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็แถว ก็ตรง ก็ใน ก็นอก ก็ที่ ก็ภายนอก ก็ภายใน ก็เยื้อง

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็แถวที่ ก็แถว ๆ ที่ ก็ตรงที่ ก็ข้างนอก ก็ข้างใน ก็เยื้องกัน

ตัวอย่าง

รถมักติดมาก/ ก็แถวการจราจรคับคั่ง
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็แถวที่การจราจรคับคั่ง
(อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็แถว ๆ ที่การจราจรคับคั่ง
(อนุพากย์วิเศษณ์)

ตำราจพพระเปิด / ก็ตรงผู้ขายคนนั้นวางกระเป่าไว้
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยวิเศษ)

ก็ตรงที่ผู้ขายคนนั้นวางกระเป่าไว้
(อนุพากยวิเศษ)

ก็ในตลาดเปิดใหม่เท่านั้น
(อนุพากยวิเศษ)

ทางการอนุญาตให้ขายของได้ / ก็ข้างในตลาดเปิดใหม่เท่านั้น
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยวิเศษ)

ก็ภายในตลาดเปิดใหม่เท่านั้น
(อนุพากยวิเศษ)

ก็นอกเขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่า
(อนุพากยวิเศษ)

คุณจะล่าสัตว์ได้ / ก็ข้างนอกเขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่า
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยวิเศษ)

ก็ภายนอกเขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่า
(อนุพากยวิเศษ)

รถมาค้าขาย / ก็เอื้องน้ำมันน้อยเดียว
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยวิเศษ)

ก็เอื้องกับน้ำมันน้อยเดียว
(อนุพากยวิเศษ)

ฉันเคยพบเขาหนหนึ่ง / ก็ที่ร้านเช่าหนังสือนั่นแหละ
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยวิเศษ)

ข) ความหมายบอกเวลา

"ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยวิเศษที่ให้ความหมายบอกเวลา ใช้กำหนดเวลาของเหตุการณ์ในอนุพากยหลักได้ ความหมายจะมีได้อยู่ที่คำ "ก็" แต่จะอยู่ที่คำเชื่อมอนุพากยวิเศษที่ปรากฏร่วมด้วย โดยแบ่งเป็น

๑) บอกเวลาก่อน

ให้นำหน้าอนุพากยวิเศษเพื่อบอกให้รู้ว่า เหตุการณ์ในอนุพากยนั้น เกิดก่อนเหตุการณ์ในอนุพากยหลัก "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยวิเศษที่เป็นคำเชื่อมเดียวและคำเชื่อมผสมได้ ๖ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดียว ได้แก่ ก็พอ ก็หลัง

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็หลังจาก ก็หลังจากที่

ก็พอเวลา ก็ทันที

ตัวอย่าง

ก็พอลูกหลับ / ฉันถึงจะ เย็บ เสื้อได้
(อนุพากยวิเศษณ์) (อนุพากยหลัก)

ก็พอเวลา เขาอารมณ์ดี / เขาจะ เล่น กับลูก ๆ เสมอ
(อนุพากยวิเศษณ์) (อนุพากยหลัก)

ร้านอาหารจะปิด / ก็หลัง ทำหุ้มไปแล้ว
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยวิเศษณ์)

ฉันจะ แต่งงาน / ก็หลังจาก ตั้งตัวได้แล้ว
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยวิเศษณ์)

เขาไป เมืองนอก / ก็หลังจาก ที่เขา เรียน จบแล้ว
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยวิเศษณ์)

ก็ทันที ที่คุณ เรียน จบ / ผมจะ ทำงานให้แม่
(อนุพากยวิเศษณ์) (อนุพากยหลัก)

๒) บอก เวลา ภายหลัง

ใช้นำหน้าอนุพากยวิเศษณ์ เพื่อบอกให้รู้ว่าเหตุการณ์ในอนุพากยวิเศษณ์นั้นเกิดขึ้นหลังเหตุการณ์ในอนุพากยหลัก "ก็" อาจจะใช้ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยวิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็ก่อน ก็กว่า ก็ก่อนหน้า

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมซ้อน ได้แก่ ก็ก่อนที่ ก็ตั้งแต่ก่อน

ก็หลังจากที่ ก็เมื่อก่อน ก็เมื่อก่อนที่ ก็ก่อนหน้าที่

ตัวอย่าง

วินัย เพิ่งออกไป / ก็ก่อน เธอมา สัก ครู่นี้เอง
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยวิเศษณ์)

ก็กว่า เราจะไปถึง / รถไฟ คงออกไปแล้ว
(อนุพากยวิเศษณ์) (อนุพากยหลัก)

ก็ก่อนหน้า เขาจะ รู้จัก ฉัน / เขาเคยมี คนรัก มาแล้ว
(อนุพากยวิเศษณ์) (อนุพากยหลัก)

ก็ก่อนที่ ฉันจะออกจากบ้าน / ฉัน ใส่ กุญแจ เรียบร้อย แล้วนี่นา
(อนุพากยวิเศษณ์) (อนุพากยหลัก)

ฉันรู้จักนิภา / ก็ตั้งแต่ก่อน เขาไปเมืองนอก
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ข้าวของแพงขึ้นมาก / ก็หลังจากที่รัฐบาลขึ้นเงินเดือนข้าราชการนี้แหละ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็เมื่อก่อนผมจะขายบ้าน / ผมไปปรึกษาทนายมาแล้ว
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ก็เมื่อก่อนที่ผมจะพบคุณ / ผมเคยมีคนรักมาแล้ว
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ก็ก่อนหน้าที่คุณจะซื้อบ้านนี้ / ไม่ได้สืบราคาดูบ้างเลยหรือ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

๓) บอกเวลาเดียวกัน

ให้นำหน้าอนุพากย์ เพื่อแสดงว่าเหตุการณ์ในอนุพากย์นั้น เกิดขึ้นใน
เวลาเดียวกับอีกอนุพากย์หลัก "ก็" อาจจะใช้ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อม
เดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๑๕ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็ขณะที่ ก็ในขณะที่

ก็ระหว่าง ก็ตอน ก็เวลา ก็ในเวลา

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็ระหว่างที่ ก็ในระหว่างที่

ก็ตอนที่ ก็ในเวลาที ก็เมื่อตอน ก็เมื่อตอนที่ ก็เมื่อครั้ง ก็เมื่อเวลา ก็เมื่อคราว

ตัวอย่าง

ก็ขณะที่คุณกำลังแต่งตัว / ผมจะไปตามรถแท็กซี่มาให้
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ก็ในขณะที่เขาคุย / ฉันจะช่วยจับพิรุณเขาเอง
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ผมจะมีเวลาว่างมาก / ก็ระหว่างผมพักผ่อนนี้แหละ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ฉันจะดูหนังสือได้ดี / ก็ตอนกินขนมไปด้วย
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

เขาจะแหวะมาที่นี้ / ก็เวลาเขามีสุระเท่านั้น
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ครูจะสอนพิเศษ / ก็ในเวลาโรงเรียนเลิกแล้ว
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

เราจะสนุกสนานกันได้เต็มที่ / ก็ระหว่างที่ยังเป็นหนุ่มสาว
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็ในระหว่างที่เธออาบน้ำ / ฉันจะช่วยตั้งโต๊ะให้
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ก็ตอนที่ลูกเป็นเด็ก / ลูกขนมากเหลือเกิน
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

เขาจะทำงานแทนฉัน / ก็ในเวลาที่ยังไม่สบาย
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็เมื่อตอนคลอดลูก / หมอสุดาเป็นคนทำคลอดให้
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ก็เมื่อตอนที่ลูกไม่สบาย / ลูกนอนละเมอทั้งคืน
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ก็เมื่อครั้งคุณไปอบรม / ฉันต้องเลี้ยงลูกอยู่คนเดียว
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

คุณแม่จะมาดูแลหลาน ๆ ให้ / ก็เมื่อเวลาฉันไปต่างจังหวัด
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็เมื่อคราวเธอแต่งงาน / ฉันได้ทุนไปนอกพอดี
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

๔) บอกเวลาเริ่มต้น

ให้นำหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ เพื่อแสดงว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนุพากย์หลักนั้น เริ่มขึ้น เมื่อใด "ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับคำ เชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำ เชื่อม เดี่ยวและคำ เชื่อมผสมได้ ๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำ เชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็ตั้งแต่

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำ เชื่อมผสม ได้แก่ ก็ตั้งแต่เมื่อ ก็ตั้งแต่ครั้ง

ก็ตั้งแต่ตอน

ตัวอย่าง

ก็ตั้งแต่ลูกสาวคนแรกเกิด / ฉันไม่ได้พบวิภาอีกเลย
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

เรารู้จักกัน / ก็ตั้งแต่เมื่อเราเรียนอยู่ปี ๑
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

คุณพ่อซื้อบ้านหลังนี้ / ก็ตั้งแต่ครั้งแต่งงานกับคุณแม่
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

คุณปู่ เลี้ยงเรามา / ก็ตั้งแต่ตอนเรายังเด็กอยู่นั้นแหละ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

๕) บอกเวลาสิ้นสุด

ใช้นำหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ เพื่อแสดงว่า เหตุการณ์นั้น เกิดขึ้นภายใน --
 ระยะเวลาานพอสมควร และได้สิ้นสุดลงเมื่อใด "ก็" อาจจะถูกกรว่กับคำเชื่อมอนุพากย์
 วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๓ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏกรว่กับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็กระทั่ง

"ก็" ที่ปรากฏกรว่กับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็จนกว่า ก็จนกระทั่ง

ตัวอย่าง

เด็กคนนั้นนั่งร้องไห้ / ก็กระทั่งครมาพบเขานั้นแหละ
 (อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

แม่จะอยู่เชียงใหม่ / ก็จนกว่าคุณพ่อของลูกจะมารับ
 (อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ฉันคอยเขาอยู่ / ก็จนกระทั่งเขาเลิกประชุม
 (อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ค) ความหมายบอกลักษณะ

"ก็" อาจจะถูกกรว่กับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ ที่ให้ความหมาย
 บอกลักษณะ ใช้บอกลักษณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนุพากย์หลักได้ ความหมายจะมีไ้ได้อยู่ที่
 คำ "ก็" แต่จะอยู่ที่คำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่ปรากฏกรว่ "ก็" อาจจะถูกกรว่กับคำเชื่อมอนุ-
 พากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๕ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏกรว่กับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็โดย ก็ตาม

"ก็" ที่ปรากฏกรว่กับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็ตามที่ ก็ตามอย่าง

ตัวอย่าง

เขาตาย / ก็โดยไม่มีใครคาดคิดมาก่อน
 (อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ฉันเล่าให้เธอฟัง / ก็ตามได้ยืนมาทุกอย่าง
 (อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็ตามที่เขียนในใบสัญญา / คุณไม่ได้ปฏิบัติตามเลยนี่
 (อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ฉันพูดกับเขา / ก็ตามอย่างที่เธอบอกทุกอย่าง
 (อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ง) ความหมายของการเปรียบเทียบ

จะบอกการเปรียบเทียบได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

- ๑) เปรียบเทียบความ เท่ากันหรือ ไม่เท่ากันระหว่างอนุพากย์
- ๒) บอกผลของเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก

"ก็" อาจจะใช้ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ ที่ให้ความหมายบอกการเปรียบเทียบ ความหมายจะมีได้ขึ้นอยู่กับที่คำ "ก็" แต่จะอยู่ที่คำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ ที่ปรากฏร่วมกับ "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสม ได้ ๑๐ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็จน ก็ขนาด ก็กว่า ก็เหมือนกัน ก็อย่างกับ ก็เท่าที่ ก็เท่ากับที่ ก็กระทั่ง

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็กว่าที่ ก็จนกระทั่ง

ตัวอย่าง เปรียบเทียบความเท่ากัน

ฉันดูแลเด็กคนนี้ / ก็เหมือนกับลูกในไส้ของฉันเอง
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

เขาทำตัวสนิทสนม / ก็อย่างกับสมาชิกของบ้านนี้เสียจะ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

แดงจะได้เงิน / ก็เท่ากับที่ดำจะได้มันแหละ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

เขารู้เรื่องนี้ / ก็เท่าที่ฉันบอกเท่านั้นเอง
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ตัวอย่าง เปรียบเทียบความไม่เท่ากัน

เธอมีโอกาสเรียนต่ออย่างน้อย / ก็กว่าสัปดาห์จะมีเสียอีก
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็กว่าที่สัปดาห์จะมีเสียอีก
(อนุพากย์วิเศษณ์)

ตัวอย่าง บอกผลของเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก

ก็จนลูก ๆ โตแล้ว / ฉันจึงได้หางานทำนอกบ้าน
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ก็กระทั่งฉันทำงานแล้ว / เราจึงได้แต่งงานกัน
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ก็จนกระทั่งเรามีเงินเก็บ / เราจึงซื้อบ้านหลังนี้
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

เขาแก่ลงไปมาก / ก็ขนาดฉันยังจำไม่ได้เลย
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

จ) ความหมายบอกสาเหตุ

"ก็" อาจจะใช้ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่ให้ความหมายบอกเหตุ โดยบอกให้รู้ว่าเหตุการณ์ในอนุพากย์วิเศษณ์ เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก ความหมายจะมีได้ขึ้นอยู่ที่ คำ "ก็" แต่จะอยู่ที่อนุพากย์วิเศษณ์ที่ปรากฏร่วมด้วย "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็เพราะ ก็ด้วย

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็เพราะว่า ก็เพราะเหตุที่

ตัวอย่าง

นิคสอบตก / ก็เพราะเขาไม่ตั้งใจเรียน
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ฉันทำงานนี้สำเร็จลงได้ / ก็ด้วยความช่วยเหลือของเขาแท้ ๆ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ฉันถามเขา / ก็เพราะว่าฉันยังไม่เข้าใจ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ใคร ๆ พากันเกรงใจเขา / ก็เพราะเหตุที่เขาเป็นประธานบริษัท
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ฉ) ความหมายบอกเงื่อนไข

"ก็" อาจจะใช้ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่แสดงเงื่อนไข โดยบอกให้รู้ว่า เหตุการณ์ในอนุพากย์วิเศษณ์จะแสดง เหตุซึ่งเป็นเงื่อนไข และจะมีผลเกิดขึ้นในอนุพากย์หลักเพราะเหตุนี้เท่านั้น ความหมายจะมีได้ขึ้นอยู่ที่คำ "ก็" แต่จะอยู่ที่อนุพากย์วิเศษณ์ที่ปรากฏร่วมด้วย "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๑๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็ถ้า ก็หาก ก็เมื่อ
ก็ต่อเมื่อ ก็ในเมื่อ ก็นอกจาก

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็เมื่อว่า ก็ถ้าเมื่อ
ก็ถ้าเมื่อว่า ก็นอกจากว่า ก็ถ้าหาก ก็ถ้าหากว่า ก็เว้นแต่ว่า ก็เว้นเสียแต่ว่า

ตัวอย่าง

ถ้า เขาทำตัวดี / เขาคงไม่ถูกไล่ออก
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ถ้า เขายินยอมทำตามข้อเสนอ / ผมจะไม่เอาเรื่องเอาราวทั้งสิ้น
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ฉันเตรียมหาหนายไว้แล้ว / ก็ เพื่อเขาเล่นแง่กับฉัน
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็ เมื่อคุณไม่ไป / ฉันจะไปได้อย่างไรละ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ฉันจะไป / ก็ ต่อเมื่อคุณไป
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็ ในเมื่อคุณไม่เชื่อ / ฉันจะไม่เล่าให้ฟังละ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ไม่มีใครรู้เรื่องนี้ / ก็ นอกจากคุณจะบอกเขาเอง
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)

ก็ เมื่อว่าคุณหิว / จะได้ทานระหว่างทาง
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ถ้า เมื่อเธอไม่ทักฉันก่อน / ฉันคงมองไม่เห็นหรอก
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ถ้า เมื่อว่าคุณพอกลับมาเร็ว / แม่ถึงจะพาลูกไปเที่ยว
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ฉันคงไปงานนี้ได้ / ก็ นอกจากว่าคุณแม่จะไม่อนุญาต
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็ นอกจากเจ้านายจะมีงานด่วน / ผมถึงจะไปทานข้าวด้วยไม่ได้
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ถ้า หากคุณพบเขาวันนี้ / ช่วยบอกเขาแทนผมด้วยนะ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ถ้า หากว่าคุณแม่มาเลี้ยงลูกให้ / ฉันถึงจะไปภูเก็ตกับเธอได้
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ฉันคงจะได้ไปภูเก็ต / ก็ วันแต่ว่าคุณแม่ไม่มาเลี้ยงลูกให้เท่านั้น
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ก็ เว้นเสียแต่ว่าฝนตก / งานคืนนี้ต้องสนุกแน่ ๆ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ข) ความหมายบอกจุดมุ่งหมาย

"ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับอนุพากย์วิเศษณ์ที่แสดงจุดมุ่งหมาย โดยบอกให้

จุดมุ่งหมายของเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก ความหมายจะมีได้ขึ้นอยู่กับคำ "ก็" แต่อยู่ที่อนุพากย์วิเศษณ์ที่ปรากฏร่วมกับคำ "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสม ได้ ๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็เพื่อ ก็เพื่อให้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็เพื่อที่ ก็เพื่อว่า

ตัวอย่าง

เขาทำงานหนัก / ก็เพื่อลูกจะได้สบาย
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

แดงพยายามเก็บเงิน / ก็เพื่อที่จะซื้อบ้านสักหลังหนึ่ง
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ฉันพยายามตัดเดือนเขา / ก็เพื่อให้เขากลับตัว
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

แม่สอนผมให้เข้มแข็ง / ก็เพื่อว่าผมจะได้เป็นทหารเหมือนพ่อ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ข) ความหมายแสดงตัวอย่าง

"ก็" จะไม่ปรากฏตามลำพังคำเดียว อาจปรากฏร่วมกับอนุพากย์วิเศษณ์ที่แสดงตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับใจความในอนุพากย์หลัก ความหมายจะมีได้ขึ้นอยู่กับคำ "ก็" แต่จะอยู่ที่อนุพากย์วิเศษณ์ที่ปรากฏร่วมกับคำ "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๒ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็เช่น

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็เป็นต้นว่า

ตัวอย่าง

คุณควรจะทำงานทำเสียบ้าง / ก็เป็นต้นว่าทำขนมหรือเย็บเสื้อผ้า
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

โครงการที่ควรสนับสนุน / ก็เช่นการขุดเจาะบ่อน้ำไว้ใช้
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

๒. เมื่อปรากฏในตำแหน่งคำเชื่อมใน

"ก็" จะใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ โดยมีตำแหน่งอยู่หลังประธานของอนุพากย์หลัก แต่ในกรณีที่ไม่มีประธานของอนุพากย์ปรากฏอยู่ จะมีตำแหน่งอยู่ต้นอนุพากย์หลักแทน ความหมายของอนุพากย์จะกำหนดได้จากความหมายของคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ "ก็" เป็น

แต่ช่วยเน้นความหมายของอนุพจน์หลักที่ปรากฏอยู่และช่วยเชื่อมโยงความของอนุพจน์ให้ต่อเนื่อง
สละสลวย "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพจน์วิเศษณ์ที่ให้ความหมายดังนี้

- ก) ความหมายบอกเวลา
- ข) ความหมายบอกความคล้อยตาม
- ค) ความหมายบอกความขัดแย้ง
- ง) ความหมายบอกเงื่อนไข
- ก) ความหมายบอกเวลา

"ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับอนุพจน์วิเศษณ์ ที่ใช้กำหนดเวลาของเหตุการณ์
ที่เกิดขึ้นในอนุพจน์หลัก โดยแบ่งเป็น

๑) บอกเวลาก่อน

"ก็" จะใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพจน์วิเศษณ์ที่บอกให้รู้ว่าเหตุการณ์ใน
อนุพจน์นั้น เกิดก่อนเหตุการณ์ในอนุพจน์หลัก ซึ่งมี "ก็" ปรากฏในตำแหน่งเป็นคำเชื่อมใน โดย
อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพจน์วิเศษณ์ ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๕ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ พอ...ก็ หลังจาก....ก็

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ พอเวลา...ก็

หลังจากที่...ก็ ทันทีที่... ก็

ตัวอย่าง

พอเขาเห็นฉัน / เขาก็รีบเดินหลบไป
(อนุพจน์วิเศษณ์) (อนุพจน์หลัก)

หลังจากฉันขโมยเข้าบ้าน / เราก็ทำสมาธิมาเลี้ยงไว้
(อนุพจน์วิเศษณ์) (อนุพจน์หลัก)

พอเวลาเขากลับมา / ฉันก็จะพูดกับเขาเอง
(อนุพจน์วิเศษณ์) (อนุพจน์หลัก)

หลังจากที่รับประทานอาหารแล้ว / ผมก็จะประกาศรายชื่อผู้ได้รางวัล
(อนุพจน์วิเศษณ์) (อนุพจน์หลัก)

ทันทีที่ฉันพูดจบ / เขาก็ลุกขึ้นคืน
(อนุพจน์วิเศษณ์) (อนุพจน์หลัก)

๒) บอกเวลาภายหลัง

"ก็" จะใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพจน์วิเศษณ์ที่บอกให้รู้ว่าเหตุการณ์ใน
อนุพจน์นั้น เกิดจากหลังเหตุการณ์ในอนุพจน์หลัก ซึ่งมี "ก็" ปรากฏในตำแหน่งเป็นคำเชื่อมใน

โดยอาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุภาควิเศษณ์ ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๔ คำ
ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก่อน...ก็ กว่า...ก็

ก่อนหน้า...ก็

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก่อนที่...ก็ ก่อนหน้าที่...ก็

เมื่อก่อน...ก็ เมื่อก่อนที่...ก็ ตั้งแต่ก่อน...ก็

ตัวอย่าง

ก่อนจะเข้านอน / ลูกก็ควรจะสวดมนต์เสียก่อน
(อนุภาควิเศษณ์) (อนุภาคหลัก)

กว่าเราจะไปถึง / หนังสือก็คงขายแล้ว
(อนุภาควิเศษณ์) (อนุภาคหลัก)

ก่อนหน้าฉันจะมา เป็นครูที่นี่ / ฉันก็เคยสอนหนังสือมาแล้ว
(อนุภาควิเศษณ์) (อนุภาคหลัก)

ก่อนหน้าที่เราซื้อบ้านนี้ / เราก็สืบราคามาหลายที่แล้ว
(อนุภาควิเศษณ์) (อนุภาคหลัก)

เมื่อก่อนจะเกิดสงครามโลก / คุณพ่อก็พาครอบครัวมาอยู่ที่นี่แล้ว
(อนุภาควิเศษณ์) (อนุภาคหลัก)

เมื่อก่อนที่ผมจะขายรถ / ผมก็มาที่นี้บ่อย ๆ
(อนุภาควิเศษณ์) (อนุภาคหลัก)

ตั้งแต่ก่อนลูกคนเล็กจะเกิด / เราก็ตัดสินใจซื้อบ้านหลังนี้
(อนุภาควิเศษณ์) (อนุภาคหลัก)

๓) บอกเวลาเดียวกัน

"ก็" จะใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุภาควิเศษณ์ที่บอกให้รู้ว่าเหตุการณ์ใน
อนุภาคนั้นเกิดขึ้น เวลาเดียวกันกับเหตุการณ์ในอนุภาคหลัก ซึ่งมี "ก็" ปรากฏในตำแหน่งเป็น
คำเชื่อมใน โดยอาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุภาควิเศษณ์ ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสม
ได้ ๑๕ คำดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ คราว...ก็

ระหว่าง...ก็ ตอน...ก็ เมื่อ...ก็ เวลา...ก็ ในเวลา...ก็

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ เมื่อคราว...ก็

ระหว่างที่...ก็ ในระหว่างที่...ก็ ในเวลา...ก็ ตอนที่...ก็ เวลาที่...ก็

เมื่อตอนที่...ก็ เมื่อครั้ง...ก็ เมื่อเวลา...ก็

ตัวอย่าง

- คราวฉันเจ็บหนัก / สุดาก็มาเยี่ยมฉันด้วย
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- ระหว่างฉันไปซื้อกับข้าว / คุณก็ช่วยหุงข้าวให้ด้วยนะ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- ตอนเป็นเด็ก / เขาก็เคยได้รับรางวัลเรียนดี
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- เมื่อฉันเป็นนักเรียน / ฉันก็หนีเที่ยวบ่อยไป
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- เวลาปิดภาคเรียน / เราก็ไปเที่ยวด้วยกันเสมอ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- ในเวลางานเลิกแล้ว / เขาก็รีบพิมพ์งานพิเศษ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- เมื่อคราวไปเที่ยวหัวหิน / วินัยก็ไม่ได้ไปด้วย
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- ระหว่างที่เรากำลังคุยกัน / เราก็ได้ยินเสียงระเบิด
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- ในระหว่างที่คุณอาบน้ำ / ฉันก็จะทำกับข้าว
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- ในเวลาที่ยืนเหงา / ฉันก็มักคิดถึงบ้าน
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- ตอนที่ฉันเรียนหนังสืออยู่ / ฉันก็ต้องทำงานไปด้วย
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- เวลาที่คุณประสบความสำเร็จ / คุณก็จะรู้สึกเป็นสุข
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- เมื่อตอนที่มากรุงเทพฯ / ผมก็ไปเยี่ยมเธอบ่อย ๆ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- เมื่อครั้งผมแต่งงาน / คุณลุงก็ช่วยเหลือมาตลอด
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)
- เมื่อเวลาอนหลับ / ฉันก็มักฝันร้ายเสมอ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ข) ความหมายบอกความคล้ายตาม

"ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่บอกความคล้ายตามกันระหว่างเหตุการณ์ในอนุพากย์วิเศษณ์กับเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก ซึ่งมี "ก็" ปรากฏในตำแหน่งเป็นคำเชื่อมใน โดยอาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและ

คำเชื่อมผสม ได้ ๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ พอ...ก็ ถึง...ก็ —
เมื่อ...ก็ ถ้า...ก็

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ในเมื่อ...ก็

ตัวอย่าง

เมื่อถูกเพื่อนคะยั้นคะยอ / เขาก็ใจอ่อน
(อนุภาคยวิเศษณ์) (อนุภาคยหลัก)

เมื่อคุณเป็นทุกข์ / ฉันก็ทุกข์ด้วย
(อนุภาคยวิเศษณ์) (อนุภาคยหลัก)

ถึงเหนื่อยอย่างไร / พวกเรา ก็ทนได้
(อนุภาคยวิเศษณ์) (อนุภาคยหลัก)

พอคุณพ่อดู / คุณแม่ก็ดูด้วย
(อนุภาคยวิเศษณ์) (อนุภาคยหลัก)

ถ้าคุณไม่ขัดข้อง / ผมก็จะเริ่มงานพรุ่งนี้เลย
(อนุภาคยวิเศษณ์) (อนุภาคยหลัก)

ในเมื่อคุณไม่ชอบ / ฉันก็ไม่ขัดใจคุณหรอก
(อนุภาคยหลัก) (อนุภาคยหลัก)

ค) ความหมายแบบบอกความขัดแย้ง

"ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุภาคยวิเศษณ์ ที่บอกความหมาย
ในลักษณะตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกับอนุภาคยหลัก ซึ่งมี "ก็" ปรากฏในตำแหน่งเป็นคำเชื่อม
ใน^๑ โดยอาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุภาคยวิเศษณ์ ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสม
ได้ ๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ พอ...ก็ ถึง...ก็
กว่า...ก็ ก็...แต่

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ทั้ง ๆ ที่...ก็

ยกเว้นคำเชื่อมอนุภาคยวิเศษณ์ ก็...แต่ "ก็" จะปรากฏในอนุภาคยวิเศษณ์เป็น
ชนิดคำเชื่อมใน ส่วน "แต่" จะปรากฏในอนุภาคยหลัก เป็นชนิดคำเชื่อมต้น

ตัวอย่าง

พอฉันจะซื้ออะไร / เขาก็ห้ามไปเสียทุกครั้ง
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ถึงเขาจะขมฉัน / ฉันก็ไม่ยินดีสักนิด
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

กว่าตัวจะสูง / งาก็โหม้เสียแล้ว
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ฉันก็อยากไป / แต่ไปไม่ได้
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ทั้ง ๆ ที่ ฉันพยายามทำดีกับเขา / เขาก็ไม่เคยเห็นความดีเลย
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ง) ความหมายแบบบอกเงื่อนไข

"ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่บอกให้รู้ว่าเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก เป็นผลอันเกิดจากเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขในอนุพากย์วิเศษณ์ "ก็" จะปรากฏในอนุพากย์หลัก ตำแหน่งคำเชื่อมใน โดยอาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ ทั้งชนิดคำเชื่อมเดี่ยว และคำเชื่อมผสมได้ ๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ถ้า...ก็

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ถ้าหาก...ก็

ถ้าเพื่อว่า...ก็ ถ้าว่า...ก็

ตัวอย่าง

ถ้าเธอทนกินยาสักหน่อย / เธอก็จะหายได้เร็ว
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ถ้าหากดำไม่มาวันนี้ / ฉันก็ทำการบ้านเสร็จนานแล้ว
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ถ้าเพื่อว่า เธอยอม เขาอีก / เขาก็จะขู่เธอได้ตลอดไป
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

ถ้าว่าไม่ว่าง / เธอก็ไม่ต้องมานะ
(อนุพากย์วิเศษณ์) (อนุพากย์หลัก)

๓. เมื่อปรากฏในตำแหน่งคำเชื่อมชานาบ

"ก็" จะใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์โดยมีตำแหน่งชานาบประธานของอนุพากย์วิเศษณ์ แต่ในกรณีที่ไม่ม่ประธานของอนุพากย์ปรากฏอยู่ คำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์กับคำ "ก็" จะอยู่ติดกันในตำแหน่งต้นอนุพากย์วิเศษณ์แทน ความหมายของอนุพากย์จะกำหนด

ได้จากความหมายของคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ "ก็" เป็นแต่ช่วย, เน้นความหมายของอนุพากย์วิเศษณ์ที่ปรากฏอยู่และช่วยเชื่อมใจความของอนุพากย์ให้ต่อเนื่อง สละสลวย "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่ให้ความหมายดังนี้

- ก) ความหมายบอกเหตุ
- ข) ความหมายบอกเงื่อนไข
- ก) ความหมายบอกเหตุ

"ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่บอกให้รู้ว่า เหตุการณ์ในอนุพากย์หลักเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอนุพากย์วิเศษณ์ โดย "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวได้เพียงคำ เดียวดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ เพราะ...ก็

ตัวอย่าง

ฉันช่วยคุณไม่ได้ / เพราะฉันก็จน เหมือนกับคุณ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

ฉันเข้าใจเธอดี / เพราะฉันก็เคย เป็นเด็กมาก่อน
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

- ข) ความหมายบอกเงื่อนไข

"ก็" อาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ บอกให้รู้ถึงเงื่อนไขของเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก โดย "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ที่เป็นคำเชื่อมผสมได้ ๒ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ไม่อย่างนั้น...ก็

ไม่เช่นนั้น...ก็

ตัวอย่าง

พรุ่งนี้ เธอต้องไปโรงเรียน / ไม่อย่างนั้น เธอก็จะสอบตก
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

คุณควรจัดการให้เรียบร้อย / ไม่เช่นนั้น บริษัทก็จะคำเนินการฟ้องร้อง
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์วิเศษณ์)

- ง. "ก็" ที่ใช้ในอนุพากย์หลัก

"ก็" ที่ใช้ในอนุพากย์หลักนี้ สามารถปรากฏตามลำพังหรือ ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลักก็ได้ และ ทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์หลัก ๒ อนุพากย์ในประโยคผสม ปรากฏใน

ตำแหน่งต่าง ๆ กัน เป็นทั้งชนิดคำเชื่อมต้น คำเชื่อมใน และคำเชื่อมขวา และเมื่อ "ก็" ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลัก จะช่วยเน้นความหมายของอนุพากย์หลัก ที่ "ก็" ปรากฏอยู่ด้วย ในเวลาออกเสียงจะมีการหยุดเสียงระหว่างอนุพากย์ เท่าที่พบจากข้อมูล "ก็" อาจปรากฏตามลำพังหรือปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลักที่ให้ความหมายในลักษณะต่าง ๆ กัน จำแนกตามตำแหน่งที่ปรากฏได้คือ

๑. เมื่อปรากฏในตำแหน่งคำเชื่อมต้น จะมีตำแหน่งอยู่ต้นอนุพากย์หลัก เสมอ ไม่ว่าอนุพากย์นั้น จะมีประธานปรากฏอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม "ก็" จะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์ที่ให้ความหมายได้ดังนี้

- ก) ความหมายบอกความขัดแย้ง
- ข) ความหมายบอกให้เลือก
- ก) ความหมายของความขัดแย้ง

"ก็" จะไม่ปรากฏตามลำพัง แต่อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลัก ที่บอกความขัดแย้งของใจความในอนุพากย์หลักทั้งสอง ความหมายของอนุพากย์จะมีได้อยู่ที่คำ "ก็" แต่อยู่ที่คำเชื่อมอนุพากย์หลักที่ปรากฏร่วม "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลักที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและคำเชื่อมผสมได้ ๒ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็แต่

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผสม ได้แก่ ก็แต่ว่า

ตัวอย่าง

ฉันไม่โกหกหรอก / ก็แต่ เขานั้นแหละโกหก
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)

ผมจัดที่ให้แล้ว / ก็แต่ว่า เขาจะมาแน่หรือ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)

- ข) ความหมายบอกให้เลือก

"ก็" จะไม่ปรากฏตามลำพัง แต่อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลัก ที่บอกความให้เลือกเอา ความหมายของ อนุพากย์จะมีได้อยู่ที่คำ "ก็" แต่อยู่ที่คำเชื่อมอนุพากย์หลักที่ปรากฏร่วม "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลักที่เป็นคำเชื่อมผสมได้เพียงคำเดียว ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมผลม ได้แก่ หรือ ไม่ก็

ตัวอย่าง

เธอควรจะทำงานท่า / หรือ ไม่ก็ เรียนหนังสือต่อ
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

ฉันจะเอาเงินนี้ไปเรียนตัดเสื้อ / หรือ ไม่ก็ ซื้อจักรเย็บผ้าสักคันหนึ่ง
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

๒. เมื่อปรากฏในตำแหน่งคำเชื่อมใน

"ก็" สามารถปรากฏตามลำพังเป็นคำเชื่อมเดี่ยว หรืออาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยหลักก็ได้ แต่ในกรณีที่ไม่มีประธานของอนุพากยปรากฏอยู่ จะมีตำแหน่งอยู่ที่ต้นอนุพากยหลักแทน ความหมายของอนุพากยจะกำหนดได้จากความหมายของคำเชื่อมอนุพากยหลัก "ก็" เป็นแต่ช่วยเน้นความหมายของอนุพากยหลักที่ปรากฏอยู่ และช่วยเชื่อมใจความของอนุพากยให้ต่อเนื่องสละสลวย "ก็" อาจปรากฏตามลำพัง หรืออาจจะปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยหลักที่ให้ ความหมายดังนี้

- ก) ความหมายบอกผล
- ข) ความหมายบอกความคล้ายตาม
- ก) ความหมายบอกผล

"ก็" สามารถปรากฏตามลำพังเป็นคำเชื่อมเดี่ยวและอาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยหลัก ที่บอกให้รู้ว่าเหตุการณ์ในอนุพากยหลักนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอนุพากยหลักที่นำมาก่อน โดย "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยหลักที่เป็นคำเชื่อมเดี่ยวได้ ๔ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏตามลำพังเป็นคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดี่ยว ได้แก่ ก็เลย ก็ถึง ก็จึง ก็ถึงกับ

ตัวอย่าง

เธอไม่ผิด / เธอก็ไม่ต้องขอโทษเขาหรอก
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

วันนี้ไม่ค่อยสบาย / ฉันก็เลยไม่ไปทำงาน
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

เขาโกรธฉัน / ก็ถึงไม่พูดกันจนบัดนี้ไงล่ะ
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

สายสืบรายงานข่าวได้ถูกต้อง / ตำรวจก็จึงจับกุมคนร้ายได้หมด
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

คุณแม่ได้รับข่าว / ก็ถึงกับไม่ เป็นอันกินอันนอน
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

ข) ความหมายบอกความคล้อยตาม

"ก็" สามารถปรากฏตามลำพัง เป็นคำเชื่อมเดี่ยวและช่วยเน้นความหมายของอนุพากยหลักที่ "ก็" ปรากฏอยู่นั้น ให้มีความหมายคล้อยตามกันไปกับเหตุการณ์ในอนุพากยหลักอีกอนุพากยหลักหนึ่ง

ตัวอย่าง

คุณไป / ฉันก็ไป
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

เขาดาม / ผมก็ตอบ
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

เขาต้องการเงินเท่าไร / ก็ได้ทุกที่
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

อะไรทำได้ / ฉันก็จะทำ
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

แดงกินข้าว / น้อยก็กินข้าวเหมือนกัน
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

ใคร ๆ พูดมากเข้า / เขาก็ซิกเซื่อ
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

คนรักชีวิตเท่าใด / สัตว์ก็รักชีวิตเท่านั้น
(อนุพากยหลัก) (อนุพากยหลัก)

๓. เมื่อปรากฏในตำแหน่งคำเชื่อมขนาน

"ก็" จะใช้ร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยหลัก โดยมีตำแหน่งขนานประธานของอนุพากยหลักในประโยคความรวม แต่ในกรณีที่ไม่มีประธานของอนุพากยหลักปรากฏอยู่ คำเชื่อมอนุพากยหลักกับคำ "ก็" จะอยู่ติดกันในตำแหน่งต้นอนุพากยหลักแทน ความหมายของอนุพากยหลักจะกำหนดได้จากความหมายของคำเชื่อมอนุพากยหลักวิเศษณ์ที่ "ก็" ปรากฏร่วมอยู่ "ก็" เป็นแต่ช่วยเน้นความหมายของอนุพากยหลักที่ปรากฏอยู่และช่วยเชื่อมโยงความให้ต่อเนื่อง สละสลวย, "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากยหลักที่ให้ความหมายได้ ๒ แบบ ดังนี้คือ

ก) ความหมายแบบบอกความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน

ข) ความหมายแบบบอกความคล้ายตาม

ก) ความหมายแบบบอกความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน

"ก็" จะไม่ปรากฏตามลำพัง แต่อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลักที่บอกให้รู้ว่า เหตุการณ์ในอนุพากย์หลักที่นำมาก่อนจะต้องแตกต่างหรือตรงกันข้ามกับ เหตุการณ์ในอนุพากย์หลักที่มีคำเชื่อม โดย "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลักที่เป็นคำเชื่อมเดียว ได้ ๑ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดียว ได้แก่ ... ก็

ตัวอย่าง

เราไม่ได้เป็นญาติกัน / แต่ก็รักกันเหมือนญาติ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)

ฉันห้ามเขาแล้ว / แต่เขาก็ไม่เชื่อ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)

คุณไม่รักเด็ก / แต่เด็กก็เป็นหลานคุณแท้ ๆ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)

เราพยายามจะช่วยเขา / แต่เขาก็ไม่ยอมรับความช่วยเหลือ
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)

ครูคนนี้ดีมาก / แต่เด็กก็ไม่กลัว
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)

ข) ความหมายแบบบอกความคล้ายตาม

"ก็" จะไม่ปรากฏตามลำพัง แต่อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลักที่บอกให้รู้ว่า เหตุการณ์ในอนุพากย์หลักที่นำมาก่อนนั้น จะต้องคล้ายตามกันไปกับ เหตุการณ์ในอนุพากย์หลักที่มีคำเชื่อม โดย "ก็" อาจปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์หลักที่เป็นคำเชื่อมผสมได้ ๒ คำ ดังนี้

"ก็" ที่ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมเดียว ได้แก่ ... ก็ ทั้ง... ก็

ตัวอย่าง

เขารักเธอ / และเธอก็รักเขา
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)

ฉันเคารพเขา / ทั้งเขาก็ช่วยเหลือฉันมาตลอด
(อนุพากย์หลัก) (อนุพากย์หลัก)